

Ол. Громів.

„ЛІРИКА“ БУДНІВ.

Розділ перший.

(Уривок з оповідання)

Клавдія Петровна була дочкою купця другої гільдії—Пінхуса Мендель-Ісосхоровича Розенбейма.

Петровною вона стала тоді, коли її матері обридло мужа свого кликати Піньою, бо на людях здавалося їй це не ввічливим, а „Пінхус“—звукало якось не музично, і закінчення „хус“ різalo своїм свистом надто вже велики музичні здібності великосвітської купчихи.

Пінхус Мендель-Ісосхоровичу, людині високих комерційних зльтотів, власно не було ніякого діла до свого ім'я, але інколи й він навіть дивувався винаходам своєї дружини.

Коли та знайомила його з головою губерніяльного земства, Пінхус Мендель-Ісосхорович відчув, як з усіх пор його купцевого тіла виступили крапинки поту і твохнуло сердце...

— Це мій муж—Петро Сидорович...

— Дуже приемно, дуже приемно—промовив голова губерніяльного земства.

ТУРИСТИ В АЛЬПАХ.

Його трішки затошилило, коли він торкнувся спіtnілої, рихлої руки Пінхуса... прощате,—Петра Сидоровича.

Таким чином Розенбейм подвоївся:—на зборах благочестивих євреїв маленького губерніяльного міста він був Пінхусом, а на ратах у голови губерніяльного земства—Петром Сидоровичом.

От нікто, правда, не знає, і не говорив, як кликала купчиха Розенбейм голову губерніяльного земства, коли доля заносила її на двохспальне ліжко до нього, але... коли в щасливих Розенбеймів народилася донька Клава, дружина присяжного повіреного іронично шепотіла на вухо сусіді.

— Ну чисто тобі голова

мамаші будь що будь, зробити мужа свого, великого комерсанта, обов'язково поетом або музикою.

Клава, звичайно, дала обіцянку своїй мамаші, зробити все для того, щоб прославити, і до того славний, рід Розенбеймів і вписати його золотими літерами в історію розвитку людства.

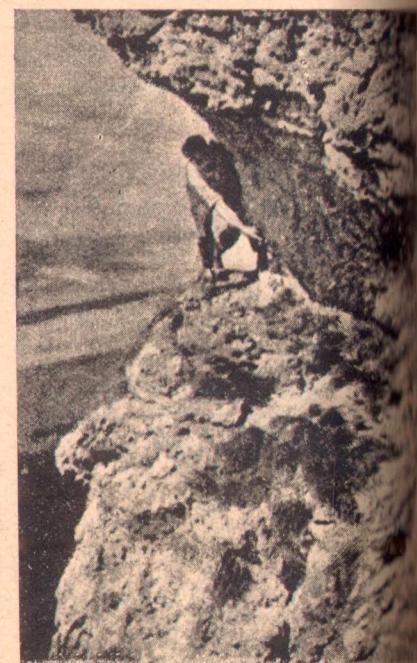
На протязі 6-ти років свого заміжнього життя, вона придбала красивого, з тупим плескуватим лобиком, сина Арнольда, якому завивала біляві локони і пудрила.

Разом з цим закохалася вона у біленького пуштістого шпіца Арго з рожевою стрічечкою, замісць ремінного нашийника, і напарфумованою ворсою.

Шоранку виходила вона на прогулку, вела в одній руці розціцькованого Арнольда, а в другій, на срібному ланцюжкові шпіца Арго.

Вона не йшла, а пливла і радіусом на 10 метрів збивали з ніг, ловившого гав, пішохода пахощі в'ялої конвалії, і, кожного ранку, їй наздогін з уст двох молочниць неслося стереотипне—„ну й навоняла сволоч!“.

Але, за щастям завжди приходить нещастя і муж її став банкrotом. Половина шовкових ганчірок, частина брильянтів і на три чверті меблів йде „з молотка“ і, через якуось там паузу мі-

Туристи, підіймаючись на верхівлю гори, прив'язують себе вертовкою одною.

Небезпечний спуск по верховії.

Та мало чого злі язикі не єм, що Розенбейма приймають за

Чудовий краєвид відкривається з верхіві гори Штафельберг.

таким чином Розенбейм подвоївся:—на зборах благочестивих євреїв маленького губерніального міста він був Пінхусом, а на руках у голови губерніального земства—Петром Сидоровичем.

От нікто, правда, не знає, і не говорив, як кликала купчиха Розенбейм голову губерніального земства, коли доля заносила її на двохспальне ліжко до нього, але... коли в щасливих Розенбеймів народилася доночка Клава, дружина присяжного повіреного іронично шепотіла на вухо сусідці.

— Ну чисто тобі голова нашого земства, як дві краплини води...
наплещуть, заздрісно мабуть свою людину в члена „Союзу Руського Народу“ голови земської управи.

(Запевняю вас, любий друге, що коли-б ви з'їхали з глузду і офірували на витрати земського союзу 10.000 карбованців чистоганом, то й вас прийняли-б у таку високоповажну кумпанію).

Але так, або інакше, Клава росла, переросла падіння і новий під'їом свого „папочки“ і дожила до наших днів, розквітшим бутоном, паучичим, як в'яла конвалія (одеколон), з карміновими губами (помада) і глибокими, наче з безодень горівшими, карими очима (пробка).

Виросла вона нарешті у Клавдію Петровну—дружину великого комерсанта.

Коли Клавдія Петровна, мала одружитися то одержала наказа від своєї любої

шпіда Арго з рожевою стрічкою, замість ремінного нашійника, і напарфумованою ворсою.

Шоранку виходила вона на прогулку, вела в одній рукі

роздільником Аронольда, а в другій, на срібному ланцюжкові шпіца Арго.

Вона не йшла, а пливла і радіусом на 10 метрів збивали з ніг, ловившого гав, пішохода пахощі в'ялої конвалії і, кожного ранку, їй наздогін з уст двох молочниць неслось стереотипне—„ну й навоняла сволоч!“.

Але, за щастям завжди приходить нещастя і муж її став банкrotом. Половина шовкових ганчірок, частина брилянтів і на три четверті меблів йде „з молотка“ і, через якихось там пару місяців великий комерсантстає керуючим справами однієї вельмишанової радянської установи, одержує регулярно 15-й розряд і 50% навантажки і аванси...

Розділ другий.

З Клавдією Петровною довелося мені познайомитися на 3-й день, після того, як я зайняв по ордеру Комунгосу житлоплощу на 3 кв. сажні і розташувався на ній так, наче тут народився і виріс.

Обслідувавши всі надбудови до моєї житлоплощової бази, довідавшись від повногрудої покоївки, що моя сусіда „знаменита баріння“, я на дібках долів до своєї кімнати, замкнувши на ключ, ліг на ліжко і почав читати, недочитану вчора браком житлоплощі, газету.

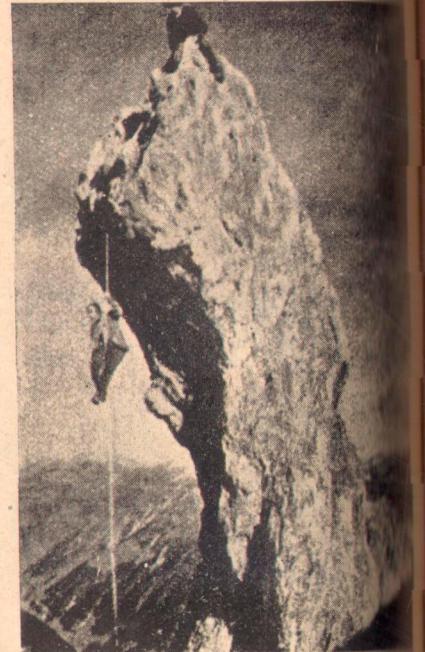
В коридорі булотихо, на кухні шумів примус і цокання срібними ложками повногруді покоївки.

Раптом хлопнули двері, почувся дитячий плач і розгнівання голос.

— Ах ти халепа, папа писав, писав, а ти залив атраментом як тобі не соромно!

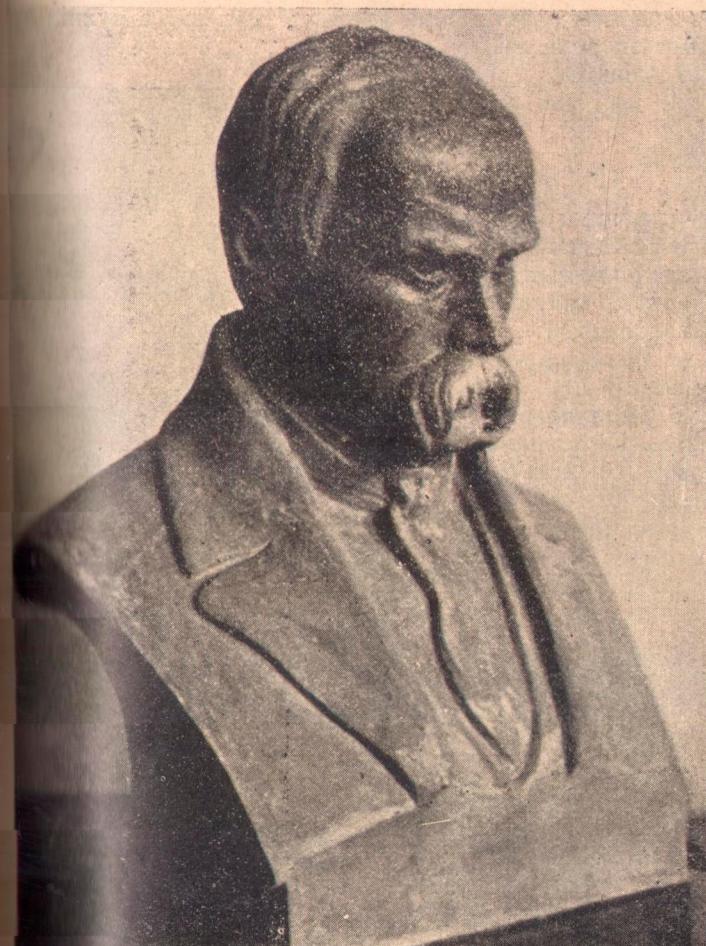
Дитина заревла голосніш, до неї приедналося собаче каніння і я, загубивши будь-яку надію прочитати газету, став прислухатися до того, що коїлося за дверима.

— Не можна чіпати того, що писав папа—продовжував свою мораль жіночий голос,—бо він тобі сьогодні візьме і купить шоколаду...

Підімаються на верхівлю гори „Занна Карзенен“.

Хочу шоколаду!—заорав на все помешкання дитячий
Гав-гав-гав—залилася собака...
Перестань плакать!—кричала жінка...
Бариня, какао поспіло!—гукала з кухні покоївка.
Я глянув на Комунгоспівський ордер, який давав мені
жити на трохквадратовій житлоплощі, але про права
тихомирення сусідів, щоб мати можливість працювати при
абсолютній тиші,—там нічого не було сказано.
— Замовч мені,—кричав жіночий голос.—Шоколаду все
тобі пана не купить, а прийде і примусить написати те,

що позаливав атраментом...

— Я не вмію писати!—захльобувалася від плачу дитина.

— А шоколад ти вмієш їсти?...

— Хочу шоколаду, хочу, хочу, хочу...

Здається, дитина впала на долівку і почала підкидати
ніжками...

— Встань мені зразу, не валяйся, он дивись з тебе Арго
сміється!...

В коридорі щось стукнуло, жінка перелякано скрикнула
і через кілька секунд почув я, як вона почала шльопати
дитину.

— Шо ти наробив, га? Ти бачиш, бачиш, залив мамі
капота атраментом. Вилив усе, а тепер пані писати нічим буде..
На тобі, на!...

Шльоп, шльоп, шльоп—билося в двері моєї кімнати...

— Невже тут—думав я—крім „знаменитої барині“ живе ще
й робкор?

Хотілося вийти за двері і глянути, що там кőться.

Я рішуче встав з ліжка, одломив кусок шоколаду, повернув
ключ і вийшов у коридор з наміром офірувати його несвідомому
громадянинові, або вірніше, дати йому за мовчанку хабаря.

Пам'ятники Т. Г. Шевченкові на цукроварнях України

Зараз, як ніколи, будеться дуже багато скрізь по селах та містах ріжних
пам'ятників. На жаль, більшість цих пам'ятників з художнього боку невисокої вар-
тості (досить пригадати хоч би пам'ятника, що зараз стоїть на могилі Шевченка).
Причини тому головним чином в тім, що до справи будування цих пам'ятників не
було притягнено добре кваліфікованих художників. Останніми часами помітно оздо-
ровлення цієї справи. Зараз уже можна назвати цілу низку нових монументів, що
відповідають усім вимогам мистецтва. Цієї весни Укрцукр (Київ) узяв на себе
ініціативу побудувати біля своїх цукроварень пам'ятники Т. Шевченкові на гроші,
зібрани серед селян та робітників. Погруддя пам'ятників було замовлено київському
українському скульпторові Сергію Жуку.

Самі пам'ятники ставиться за селом на полі, при чім відразу навколо пам'ят-
ника починають насаджувати парк. Поки що такі пам'ятники Шевченкові одкрито
на трьох цукроварнях.

Вітаючи ініціативу Укрцукру, будемо сподіватися, що ці заходи на Вкраїні не
будуть випадкові.

М. Павленко.

пам'ятників. Гла жаль, більшість цих пам'ятників є художнього соку ізвискою мистецтва (досить пригадати хоч би пам'ятника, що зараз стоїть на могилі Шевченка). Причини тому головним чином в тім, що до справи будування цих пам'ятників не було притягнено добрі кваліфікованих художників. Останніми часами помітно оздоровлення цієї справи. Зараз уже можна назвати цілу низку нових монументів, що відповідають усім вимогам мистецтва. Цієї весни Укрцукр (Київ) узяв на себе ініціативу побудувати біля своїх цукроварень пам'ятники Т. Шевченкові на гроши, зібрані серед селян та робітників. Погруддя пам'ятників було замовлено київському українському скульпторові Сергію Жуку.

Самі пам'ятники ставиться за селом на полі, при чім відразу навколо пам'ятника починають насаджувати парк. Поки що такі пам'ятники Шевченкові одкрито на трьох цукроварнях.

Вітаючи ініціативу Укрцукру, будемо сподіватися, що ці заходи на Вкраїні не будуть випадкові.

М. Павленко.

Відкриття пам'ятника Шевченкові біля Березинської цукроварні на Уманщині.

Кемаль-Паша,—Президент Турецької Республіки на життя якого нещодавно був замах.

Моя присутність за межами

—

— А де ви працюєте?...

В мої плани зовсім не входило розписувати всі прекрасні риси моєї роботи а особливо тої установи, де я працюю і я лише сухо одмовив:

— Я ще... власне, посади ніякої не маю, бо оце приїхав тільки до Харкова... Але, пробачте, й ви мене — мені цікаво познайомитися з мама сучасними...

Дамочка кокетливо примружила свої оченята і промовивши — „Клавдія Петровна Аронсон“ — торкнулася моєї руки кінчиками гострих, наманікюрованих нігтів...

— Дуже приемно — промовив я, і на цьому наша розмова з Клавдією Петровною Аронсон закінчилася.

Може б вона власне ще й не закінчилася, але в цей час над дверима заверещав надтріснутим дзвоном електричний дзвоник, покоївка з кухні кинулася до дверей, все заметушилося. Йшов сам господар і володар Аронсон.

Я непомітно зник за дверима своєї кімнати.

Розділ третій.

Одного прекрасного соняшного і так далі дня, я одержав належний мені гонорар, походив по крамницях Цербробкоопу і нагрузився пакунками різних калібрів і форматів.

Повертаєсь до дому я з підвищеним настроєм.

В коридорі я випадково зустрівся з Клавдією Петровною і чужим мужчиною. Увічливо (як і завжди) вклонився Клавдія Петровні, одімкнув свою кімнату, і з полегшенням зітхнув, коли пакунки і пакуночки опинилися на ліжкові.

Я хотів уже приміряти сорочку і панчохи, прилаштував спеціально для цього дзеркало, коли почув стук у двері.

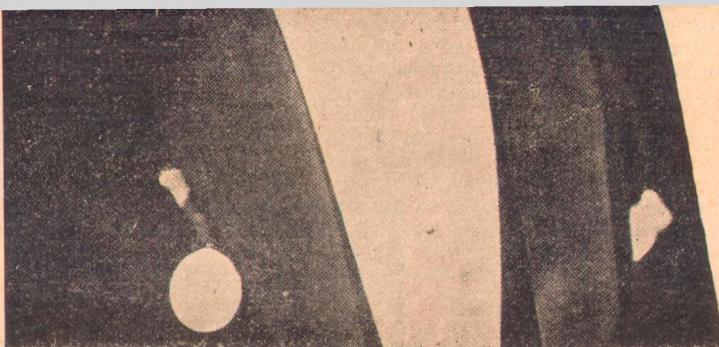
— Увійдіть...

В двері проснулася голівка Клавдія Петровни, і разом з нею в кімнаті запахлов'яло: оконвалією.

Е. П. Сагайдачний.

До 20-річного
періоду роботи в українському театрі

Кемаль-Паша,—Президент Турецької Республіки на життя якого нещодавно був замах.

Моя присутність за межами належної мені житлоплощі одразу справила своє враження.

Громадянин, років приблизно шости, з тупим пlesкуватим лобиком і заплаканими очима, раптом замовк. На мене кокетливо і, одночасно, здивовано, глянула дама з карміновими губами і глибокими блискучими карими очима, у ніс ударили паҳощі в'ялої конвалії і стало зовсім тихо.

— Драстуйте,—вічливо вклонився я дамі.

Вона мовчки відповіла.

— Тут здається ваш синок прохав шоколаду, так будь ласка, ось у мене є.

— Дама почервоніла, полоснула мене карим зором, глянула чомусь на мое підборіддя, потім на шоколад.

— Ах, дякую, вибачте, але мій Арнольд, крім „міньйону“ іншого шоколаду не єсть.

— Господи,—подумав я, глянувши на того Арнольда—таке мале, а вже на шоколаді як розуміється. От де розумна дитина...

— А з ким, пробачте мене,—запитала кокетливо дама,—маю честь?...

Я назвав себе.

вищеним настроєм.

В коридорі я випадково зустрівся з Клавдією Петровною і чужим мужчиною. Увічливо (як і завжди) вклонився Клавдії Петровні, одімкнув свою кімнату, і з полегшенням зітхнув, коли пакунки і пакуночки опинилися на ліжкові.

Я хотів уже приміряти сорочку і панчохи, прилаштував спеціально для цього дзеркало, коли почув стук у двері.

— Увійдіть...

В двері проснулася голівка Клавдії Петровни, і разом з нею в кімнаті запахлов'яло: конвалією.

Е. Сагайдачний

Е. П Сагайдачний. До 20-річного
лею роботи в українському театрі

Літак „Харківський житлокооператив“. В середині червня на іподромі відбулась урочиста передача Аеронавтічного агітсаамольота, збудованого радянським аерозаводом на кошти Харківських житлокоопів. Цими днями літак пішов в агітпольот по Україні (на знімку— момент передачі).

— Пробачте, товаришу, чи не можете ви мені позичити до
вітрього п'яти карбованців. Мій муж одержує завтра аванс
і вам обов'язково о четвертій годині їх поверну.

В мене лишалося десять карбованців.
Наді мною тяжив борг у шість карбованців.
Десять мінус шість—чотири.

До получки—рівно чотирі дні, без сьогоднішнього.

Щодня виходить по карбованцю...

Зробивши за кілька секунд таку математичну
кладку я, маючи на меті, що коли раптом
втра муж Клавдії Петровни не одержить авансу,
мені знову доведеться залазити у борги,—
чиливо відповів:

Вибачте, але я вам ніяк не можу позичити, і карбованця, бо до мене сьогодні прийшли два товариша (брехня) без єдиної копійки я вже пообіцяв...

Ах який жаль — промовила Клавдія Пет...
— і з цими словами вона зайшла в кімната...
и причинила ще за собою двері...

Це ви купили... ви отримали аванса?

Це я купив, але аванса я не отримав і
ніколи їх не вживаю...

— Ах, який прекрасний галстук—воркувала
дія Петровна безцеремонно примостившись

ліжкові.—
ба буде обо-
ково показа-
мужові, щоб
купив собі
такий, ах, а
нохи які чу-
скажіть, у
це ви ^{та} крам-
купували.

и называл
иммию Це-
бкоопа на
дані Рози.

мужові, щоб він купив собі однакову сорочку, ботинки і навіть шнурки до ботинок, бо зовсім не мав на меті бути живим преїс-курантом для мужа Клавдії Петровни.

— Скажіть, ви сьогодні утримання одержали?...

Хлорний загін на відпочинку.

— Hi, гоно-
рар!.. — грубо
одуубав я.

— Ах, невже
ви гонорар
одержуete, а
за шо?

— Пишу й
одержую...
— Шож ви

пишите?

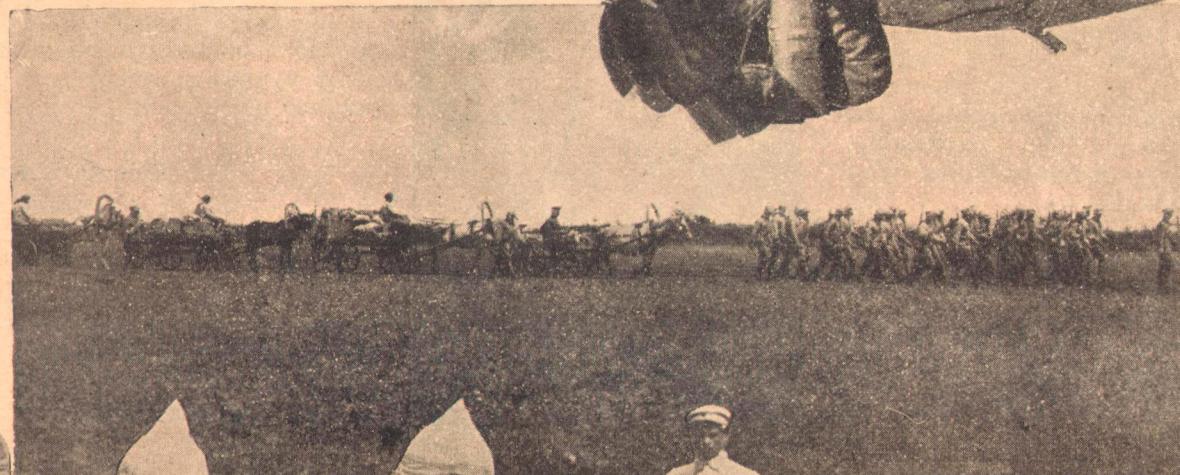
— Так, який прекрасний галстук — воркувала
Людія Петровна безщеремонно примостившись
на ліжкові.—
— Треба буде обов'язковопоказати
мужові, щоб купив собі
такий, ах, а
чинохи які чу-
ни, скажіть, у
це ви крам-
кували.
Ля назава-
вримницю Це-
лебкоопа на
індані Рози.

Труять ховрахів.

А скільки коштує це все, продовжувала допитуватись
Людія Петровна.

Ля назава суму і, в думках, послав під три чорти її її
бумагу, про якого вона згадувала кожного разу, коли мацала
свою річ і обов'язково приказувала, що треба показати

В поході.

Харківський Окраeroхем на початку літа організував з червоноармійців 23 дивізії хлорний загін для боротьби з сільсько-господарськими шкідниками. Свою роботу загін провадив в Харківській округі, наслідком чого хлором було очищено 2600 десятин землі і отруєно понад 18000 ховрахів.

Під час перебування на селі хлорний загін переводив також агітаційну роботу.

Так, червоноармійці влаштували для селян де-кілька лекцій та розмов про сільсько-господарських шкідників, боротьбу з ними та завдання Аерохему в цій галузі.

— І багато ви на цьому заробляєте? — допитувалася Клавдія Петровна.

— Як коли. — Ухилився я від прямої відповіди...
— Як це, як коли?..
— Як коли, більше, а як коли й менше!
— А скільки?..

Хлорний загін на відпочинку.

— Ні, гонорар!.. — грубо одрубав я.

— Ах, невже ви гонорар одержуєте, а за що?

— Пишу й одержую...

— Шо ж ви пишите?

— Оповідання, вірші, статті, і взагалі все...

— Як, хіба за це платять?...

— Звичайно платять...

— А за статті до стін газети теж платять...

— Звичайно платять — авторитетно відповів я, придущивши злість, бо це почало мене ба-
вити.

А не знаете, як?...

Як же — знаю.

— За стат-
тю — серйозно про довжував я — платять від 20 до 25 кар-
бованців, а за вірш по карбо-
ванцю за рядка.

— 3.000 карбованців на місяць! — випалив я, знову загубивши спокійний тон.

— Виж здається партейний?..

— Так.

— Так хіба партейним можна по 3.000 карбованців заробляти?

— Звичайно можна!..

— А я й не знала. І оце все ви заробляєте, за те що пишете...»

— Ні, крім того, я ще щомісяця одержую сімсот карбованців утримання.

— Так ви мабуть дуже відповідальний робітник?

— Дуже, дуже відповідальний, — прохріпів я...

Ще мить і зі мною мав статися припадок буйного божевілля. Мені хотілося сипати такими цифрами заробітків, щоб у неї аж дух поперек горла став, але вона встала і похапливо вийшла з кімнати.

— Фу-у — зітхнув я і в одночас, чомусь, усміхнувся.

Розділ четвертий.

Коли я повечеряв і думав іти до кіно, не поступавши в кімнату, зайдла Клавдія Петровна з папірцем у руках.

— Дозвольте вас потурбувати!..

— Будь ласка.

— Ось тут, мій муж написав вірша до стінгазети, так прочитайте будь ласка, чи він гарний... Знаєте, коли він був закоханий у мене, так писав такі чудові листи, в них було стільки поезії й кохання!..

— А вірші він писав раніше?..

— А як же. В мене є альбом, де він присвятів мені два вірші, а це ось написав вже революційний. Ах, як би я хотіла, щоб муж мій був поетом, ви уявіть собі, яке це щастя...

— Уявляю — перебив я — дайте мені його вірш...

Як тільки вірш опинився в моїх руках, я прокляв день і час, коли злигався з Комуністичною партією...

Клавдія Петровна зхилилася над столом так, що своїм обличчям торкалася мого.

В ніс ударило паощами в'ялої конвалії.

Я раптом випрямився.

Клавдія Петровна не чекала цього і з переляку навалася на мої груди. Щоб не впасти, мені довелося подати

вперед і обняти її, як точку опори. Здалося, що вона притиснулася до мене.

— Ах, вибачте мене...

— Нічого, нічого... — відповів — ось міть вірш вашого мужа. Раджу надіслати в Москву до журналу „Огонек“. Бо для газет це дуже велика честь..

— Дякую...

Клавдія Петровна спорхнула з кімнати, а я поодчиняв вікна, бо задихався в духах паощах в'ялої конвалії...

Я радів, я сміявся сам до себе.

Мені було приємно, що я так скрию настирливу жінку.

Ну, а тепер до кіно...

Коли проходив я повз кімнати Клавдія Петровни, то почув як вона говорила своїм чоловікові:

— Він такий милий, — цебто я — перш все похвалив, а потім сказав, що за ти вірш дадуть двадцять карбованців. Знаєм, гадаю, що коли ти одержиш їх, то може буде купити на капот сельферіну... Ах, я люблю сельферін!..

Розділ п'ятий.

А на мене сипала доля нещастя, однією другим, крім того, що послала таких су

По-перше, коли правління житлового діловідалося, що я одержую гонорари, то ністративно запропонувало мені платити війну платню за мою житлоплощу.

Всі піонери і жовтенята, які возили дворі, кричали мені вслід, — „долой капіталізм!“ — „Зрада здравствует Советская власть,“ — а ді

Коли я повечеряв і думав іти до кіно, не постукавши в кімнату зайдла Клавдія Петровна з паперцем у руках.

— Дозвольте вас потурбувати!..

— Будь ласка.

— Ось тут, мій муж написав вірша до стінгазети, так прочитайте будь ласка, чи він гарний... Знаєте, коли він був закоханий у мене, так писав такі чудові листи, в них було стільки поезії й кохання!..

— А вірші він писав раніш?..

— А як же. В мене є альбом, де він присвятив мені два вірші, а це ось написав вже революційний. Ах, як би я хотіла, щоб муж мій був поетом, ви уявіть собі, яке це щастя...

— Уявляю—перебив я—а дайте мені його вірш...

Як тільки вірш опинився в моїх руках, я трокляв день і час, коли злигався з Комунгоспом, який мабуть за мою революційно-громадську діяльність подарував таких талантовитих сусідів.

У віршові було щось написано на манір анекdotичного:

„Сонце низенько
Комуна близенько“.

А взагалі це вірш—над усіма віршами—вірш.

Я згадав чомусь, як до однієї дитячої газети, надіслав піонер оповідання з листом, а в тому листі було написано: „Товариші, редакція, це оповідання дуже гарне, написано воно малюнками і прошу його читати з мімікою, бо інакше нічого не получиться“...

Я-б хотів, щоб ви теж прочитали вірш мого талановитого сусіда з мімікою, бо інакше губиться будь-яке поетичне враження від нього.

— Чудовий вірш,—гарний вірш, за нього можна одержати рівно двадцять карбованців,—зрецензував я творчість мужа моєї прекрасної сусідки.

— Спасибі, він знаєте написав не за гроші... Він хоть і не партейний, але в душі комуніст і ввесь час працює як чесний революціонер.

— Да-а-а!—вирвалось в мене мимоволі—по віршові це зразу видно, вся комуністична душа тут, тут вогонь революції палає в кожній літері, в кожному слові...

В кімнаті було напівтемно, лампа з-під абажура крім, стола, далі нікуди не заглядала і мабуть скориставши таку нагоду

„Схід сонця в імлі“. Робота скульптора Честера Біч з Нью-Йорку.

вав аж на дно чемодану браунінг, бо боюся теж стати талантливим...

Відповідальний робітник, теж партієць, що живе поряд мною, захопився писанням статті і ввесь час бігає до мене або за словниками, або просто дає мені редагувати написані статті. А мені доводиться їх переписувати заново, бо стиль мова його творчості навіть під рубрику „малоросійських“ підходять.

За останній тиждень я загубив восім кіло ваги і почав ходити на електризацію.

Здається буде туберкульоз.

— Він такий милий,—цеб-то я—перше похвалив, а потім сказав, що за вірш дадуть двадцять карбованців. Знаєм гадаю, що коли ти одержиш їх, то може буде купити на капот сельферіну... Ах, люблю сельферін!..

Розділ п'ятий.

А на мене сипала доля нещастя, одне другим, крім того, що послала таких сучасників.

По-перше, коли правління житлокомпартії довідалося, що я одержую гонорари, то міністративно запропонувало мені платити війну платню за мою житлоплощу.

Всі піонери і жовтенята, які возилися в дворі, кричали мені вслід,—„долой капіталізм!“—а дівчата здравствует Советская власть,“—а дівчата сусіди тикали пальцями і шипіли „у-у-у-жуяка“!..

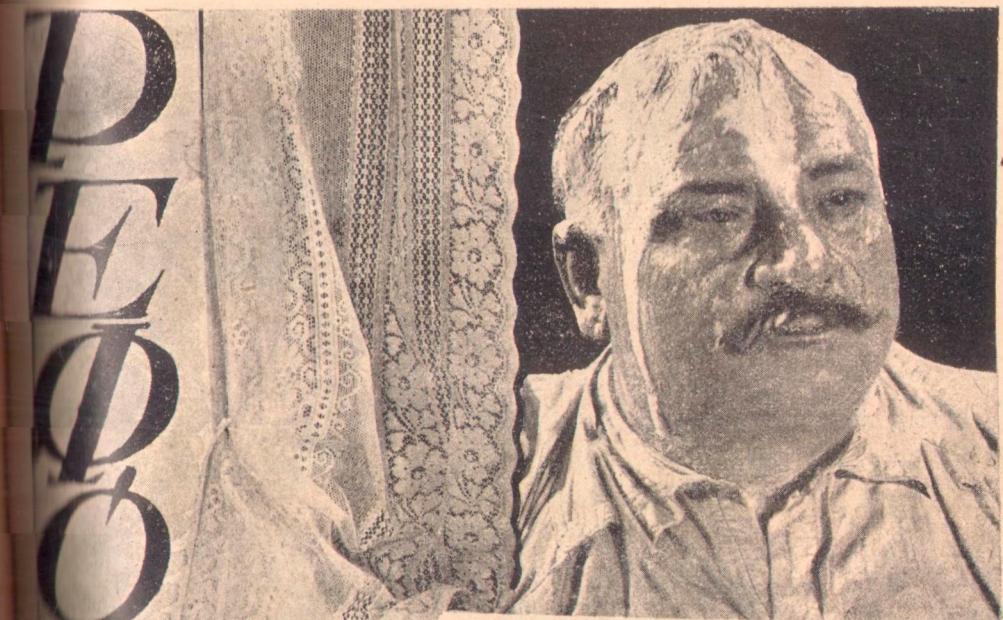
По-друге, вірша в стінгазеті не пропечали і муж Клавдії Петровни надіслав до „Огонька“.

Тепер він з холодними примочками сидить вночі і пише вірші, а Клавдія Петровна регулярно, кожні десять хвилин, цілує в лоб.

Мені доводиться хвалити вірші і діставати їм адреси всіх журналів.

Недавно я дістав щасливій талановитий сім'ї адресу журнала „Советский филолог“—хай ще туди пошлють, може виділятимуть.

Арнольду купили скрипку, бо в нього одного ранку раптом прокинувся музичний талант, а я купив кіло ваги і заспокоївся.

РЕФОРМАТОР.

Істотною хибою наших картні
не завжди буває штучно пришита
ідея. Сценарист, або захоплю-
чи „мистецтвом для мистецтва“,
зазвичай забуває про вимоги життя,
виходячи з вимог ідеології, за-

Новий комедійний фільм ВУФКУ за сценарієм
О. Довженка.

В. Людвінський в ролі „Васі—реформатора“.
Ліворуч—буфетчик, облитий пивом.

валює сценарій силою матеріалу,
мало зв'язаного між собою й мало
погодженого із самим сюжетом.
Часто сценарист, немов раптом
згадавши, починає спішно приши-

Новий комедійний фільм ВУФКУ за сценарієм
О. Довженка.

Істотною хибою наших картин
же завжди буває штучно пришита
логія. Сценарист, або захоплю-
ється „мистецтвом для мистецтва“,
затримані забуває про вимоги життя,
виходячи з вимог ідеології, за

Ліворуч—буфетчик, облитий пивом.

В. Людвинський в ролі „Васі—реформатора“. Ліворуч—буфетчик, облитий пивом.

валює сценарій силою матеріалу, мало зв'язаного між собою й мало погодженого із самим сюжетом. Часто сценарист, немов раптом згадавши, починає спішно пришывати кадри „психологічного“ характеру, краяти своїх героїв, наділяючи їх невдастивою їм психологією, або прироблює кінець характеру агітаційного плакату, думаючи що він цим розв'язав завдання.

Нема що дивуватися цьому. Дуже трудно передати в драматичній формі те, що здається вже відомим, ясним, те, що зверхнью вже засвоєно. Треба надзвичайно вправної руки художника, що міг би поставити ці, здавалося б, затері справи в новому світлі, розгорнути заховані від поверхового спорстережника сторінки, старе, затерте та зробити новим, цікавим.

На жаль, таких видатних, талановитих, сценаристів мало.

Інакше стойть справа з комедійним сценарієм—комедійна форма вдячніша. І в добре постановленому (в комедійному розумінні) комедійному сценарії глядач охоче мириться з поданими йому істинами, які він вже звик вважати за старими для себе, і вони нараз устають перед ним в цілком іншому світлі й примушують його задуматися.

До таких картин можна залічити картину, що кінчають знімати.

„Василько—реформатор“ за сценарієм О. Довженка. Автор не ставить собі за мету розв'язувати складні питання побуту, він тільки подає кілька його хворобливих рис. Герой картини— малолітній Василько—син робітниці, що привик з пелюшок жити

Юрко післі до образів в той
як Вася промовляв...

без дріб'язкової опіки над
бою, спостерігає багато
тивних явиськ і робить свої
сновки. Він, проте, не про-
навчати кого небудь, ні,

Юрко піліз ді образів в той
як Вася промовляв...

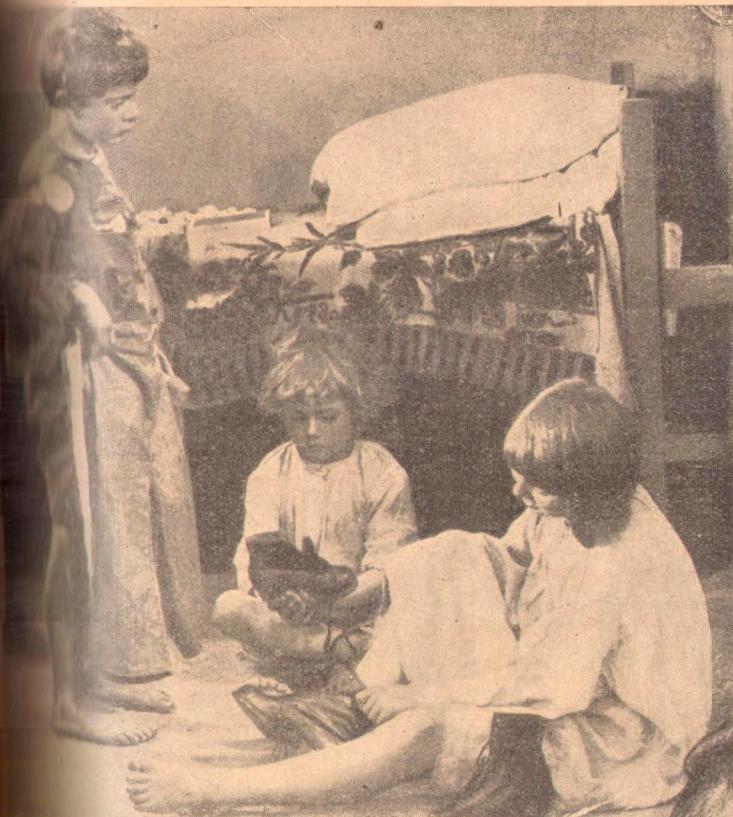
Машиністка з „Лушпайтресту“. Зверху—піп і дідок, після шахрайства з образом.

без дріб'язкової опіки над
бою, спостерігає багато
тивних явиськ і робить свої
сновки. Він, проте, не про-
навчати кого небудь, ні
воліє посміятися з герояв цихдалеко не герої
вчинків, і це йому вдається.

Дядько, що все тягнеться до пивної, завхоз,
поїхав автомобілем у службових справах і сиді-
в кущах з „дамою свого серця“, піп, що робить
церкві „чуда“,—от з чого він сміється, і він до-
ваеться чудових наслідків. Викритий завхоз, що
бачив пропажу автомобіля, який угнав Василько,
симбулює пограбування; викритий піп, обернена
клуб церква і дядько, що десятою дорогою об-
нє пивні,—от Василькові трофеї.

В коротких словах Василькові пригоди зводять
до єдного. Василько з братом—ще дитиною—
лазить з дому, натикається на п'яного дядька,
пада у воду. Василько, рятує його, за віщо дядько
пробує віддячитись побоями. Не стерявши, Василько
швидко вскочивши в чийсь автомобіль, що стої-
ла на дворі, повертає якусь ручку, і автомобіль рушить
прямо на дядька, що тікає, переляканій.

держали подарунки від дядька. Праворуч—
дядько Васі—Григорій Сойка.

Пасажиром авта був завхоз, що
„дамою серця“ в холодку

переляканий, що немає авта й
він, він рішив симулювати гра-
щоб щасливо закінчити свою
поїздку.

від його зорких очей, і через Василькові дотепні й гострі
насмішки ретирується звідти, одрікаючись од „зеленого
змія“.

Повернувшись додому, Василько зістає непроханого гостя—
бандита, якого спритними трюками доводить до цілковитого
одуріння і в такому виді приставляє до міліції.

Тремтячий завхоз старається мальовничо описати своєму
начальникові, яке йому трапилося лихо, але в дверях показується
Василько з його портфелем і правда викривається.

Кінець кінцем, Василько спочиває на лаврах своєї мораль-
ної перемоги, дивлячись на попа, що круить ручку кіно-
апарату та, по старій звичці, часом перехреститься, — бо
він працює в своїй церкві, оберненій
зараз на клуб після
невдалого чуда.

Картина, як що режисер справиться
з комедійним бо-
ком, має бути ціка-
вою й корисною.

Ставить картину
режисер Рона.

з оркестром, зберегши
зараз на клуб після
невдалого чуда.

Картина, як що ре-
жисер справиться
з комедійним бо-
ком, має бути ціка-
вою й корисною.

Ставить картину
режисер Рона.

В.

одержали подарунки від дядька. Праворуч—
дядько Васі—Григорій Сойка.

Пасажиром авта був завхоз, що
із „дамою серця“ в холодку

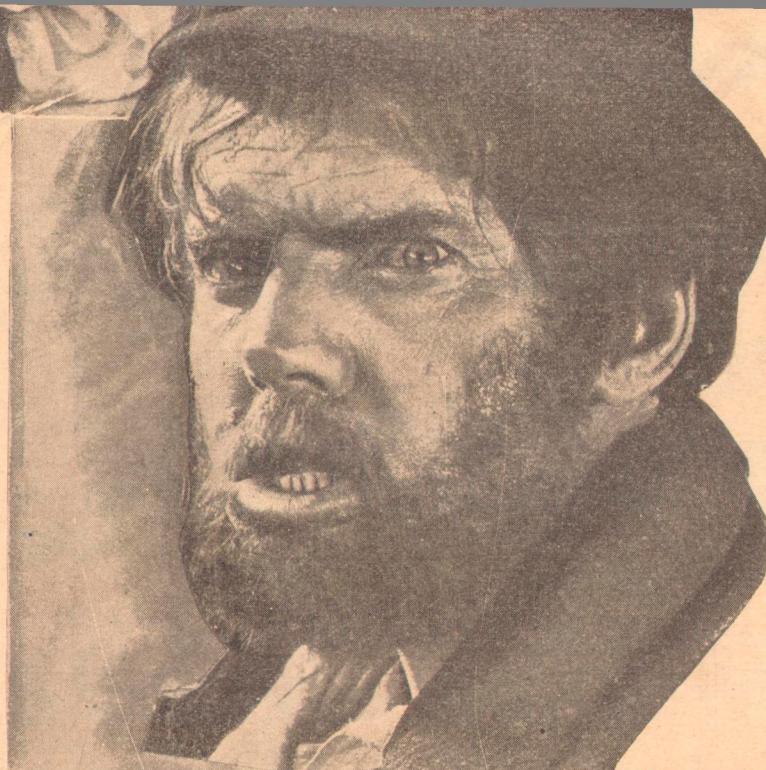
Переляканий, що немає авта й
феля, він рішив симулювати гра-
к, щоб щасливо закінчити свою
бову поїздку.

Для цього він прострілює свій
галіфе й для дужчої правди
примушує свою милу простре-
ному відтягнену на
шкуру.

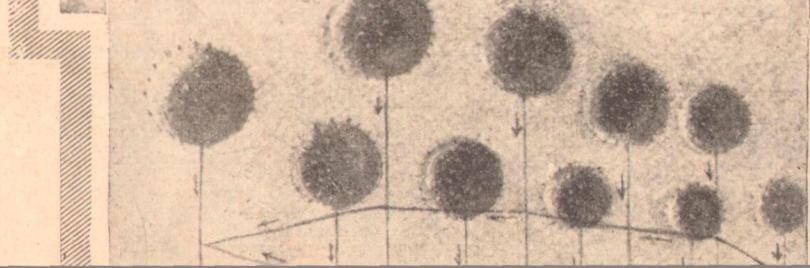
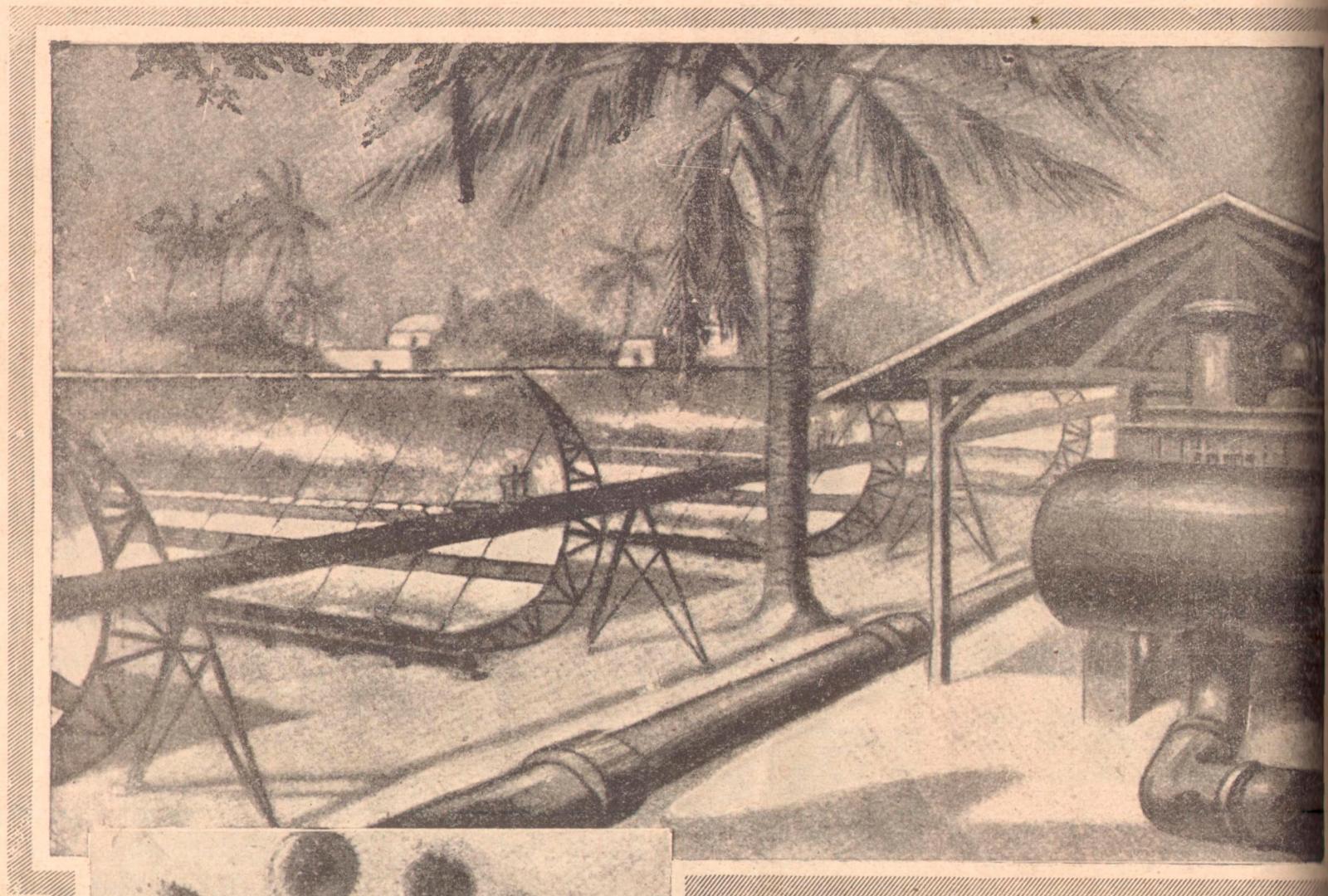
Бачить бандит, і,
онавшись, що завхоз
ріяв усі патрони, чи-
тому кешені.

Насилько тим часом,
він приставивши авто
піріт свого дому,—
нае в церкві попові
—цибулею, що ви-
кишені, оновлює пе-
ничма богомольців

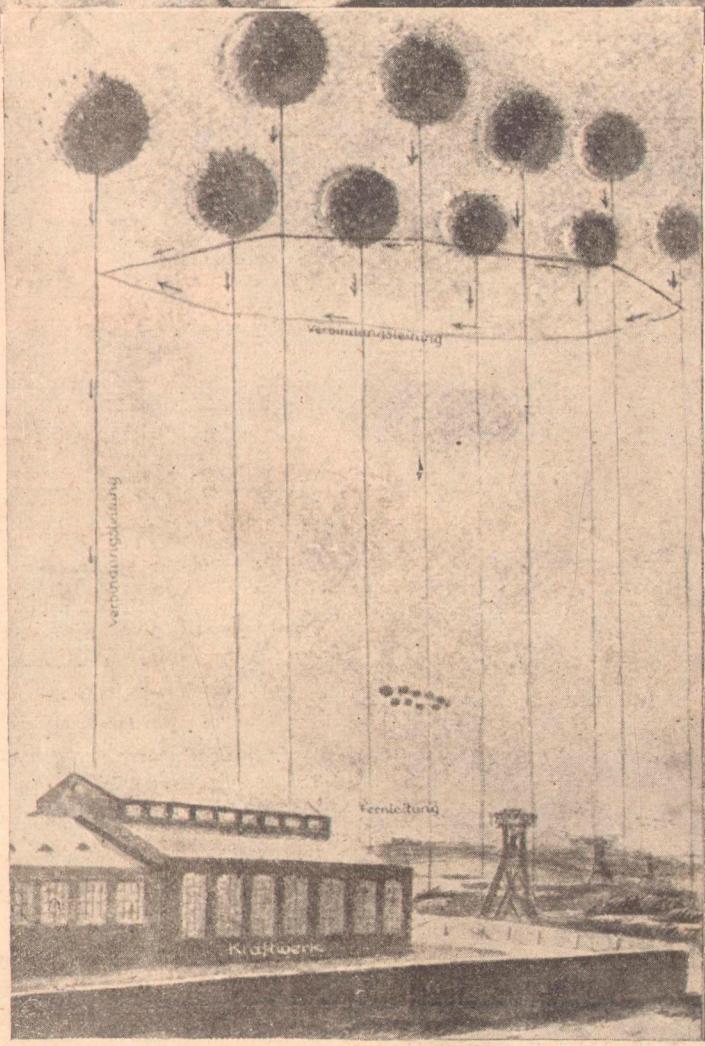
Дядько, що попав до
теж не вкрився

Кіно. Перед початком сеансу. На передньому плані—дядько з сім'єю—Вася, Юрко, мати.

Джерела сили

Зверху.—Схема земляного газового механізму по планах Рамзая із паленням вугілля. Нижче.—Як Плаузон уявляв собі споруду для збирання енергії електрики повітря.

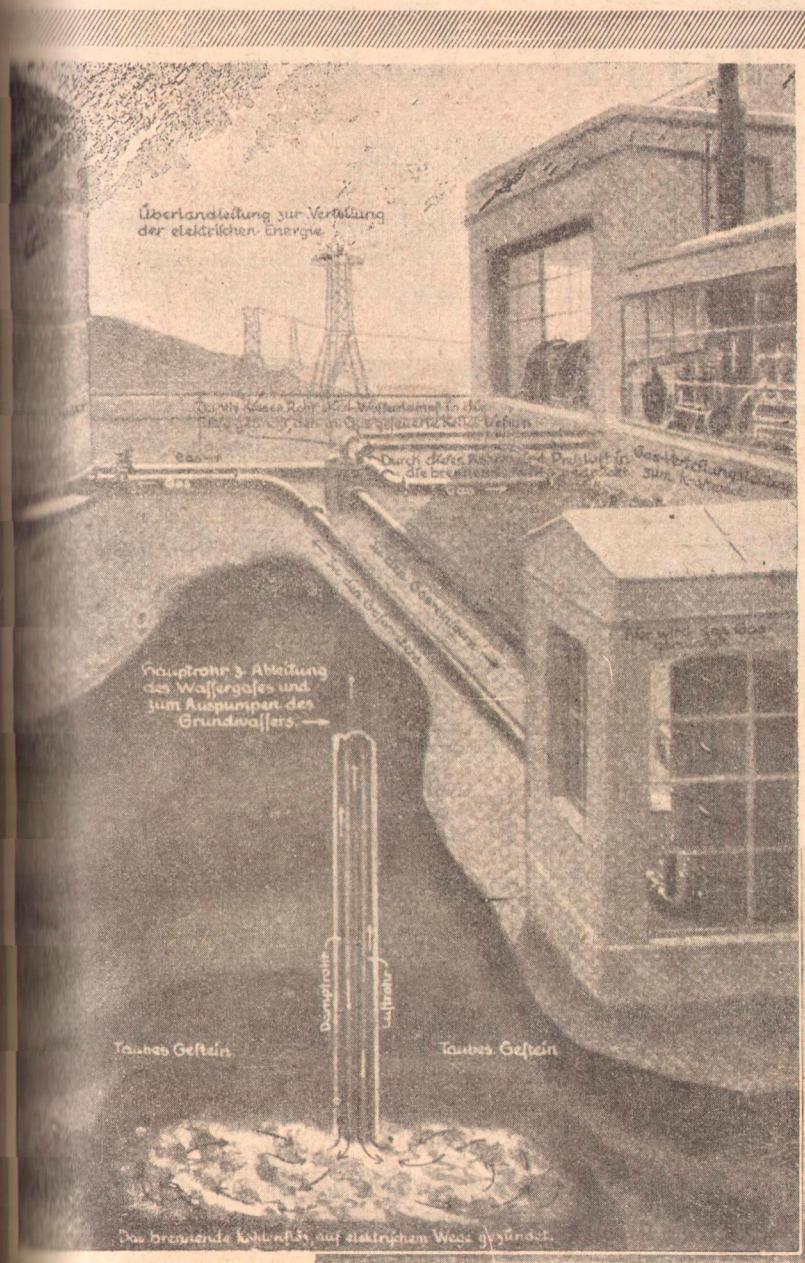
Джерела сили в майбутньому.

Люди не дуже ясно уявляють собі, чим для них є вугілля, завдяки повсталі сучасна культура, величезні міста, світло, швидка комунальна масло для автомобілів і літальних апаратів, сучасні будівлі, чуда та медицини т. д. Колись дерево дало спонуку до поступу. Середні час найбільшого користання деревом; коли ж його стало недосить, стали господарчі кризи, промисловість була засуджена на загибель.

Так само й з вугіллям. Ми всі ще пам'ятаємо страшні роки після неї, коли бракувало вугілля.

Спорудження, які двигає вода, користання бурим вугіллям, використання вугілля в промисловості, поліпшення вогневих спорудженнів—результати, в якій мірі впливає сила енергії. Вже з часу вигаду паротяг проблемі міри впливу сили настала нова фаза. Техніки й учени з ділі роки працюють не тільки над тим, щоб мати як найбільше користі від вугілля, а й над тим, щоб знайти сили, що заступили б цю енергію. Перш усього хотіли використати сонце, загальну енергію якого рахують у 500 більйонів кінських сил. По зроблених підрахунках, можна буде мати з одного кв. кілометра сонячної площини—при 100% діяння—250 кінських сил на рік. $1\frac{1}{2}$ міліарди бочок вугілля на землі дають протягом року тільки 325.000.000 кінських сил. Щоб мати цю цифру від сонячного проміння, скористалися—при десятипроцентному використанні промінневої сонячної енергії—13.000 кв. кілометрами площини (третина площи Швеції).

Безпосередньо користатися сонцем для здобуття енергії почали тільки тоді, коли вигадано машини, що рухаються силою сонця. Ернестон сконструував таку машину 1868 року. Своєю машиною він дійсно отримав 10.000 кінських сил.

бліскавка могла б живити током 10 електричних ламп 36 років без перестанку.

До фантастичних спроб винайти нові джерела енергії належать спроби використати рослини.

Інші вирахували, що коли б можна було опанувати силою обертання землі, то ця сила могла б правити землею 8 більонов років.

Хотіли використати теплоту землі, що на 3.5000 — метровій глибині доводить воду до кипіння, і коли б встановити на цій глибині парові котли, можна б мати безперestаний рух.

Що земля справді можна використати для одержання сили, доводять чинні вулкани в Італії, Каліфорнії, на Алясці, в Японії, Чилі й Новій Гвінеї.

Зовсім особливої ваги набрало останнім часом повітря, або блакитне вугілля, як доводить винахід Флеттнера.

Парусні судна, що ще в давні давна плавали з Сицилії в Британію, або машини, які рухає вітер, якими ще за 200 років до Р. Х. користалися на Єгипетських рискових полях, були передвісниками користання вітру в сучасному господарстві.

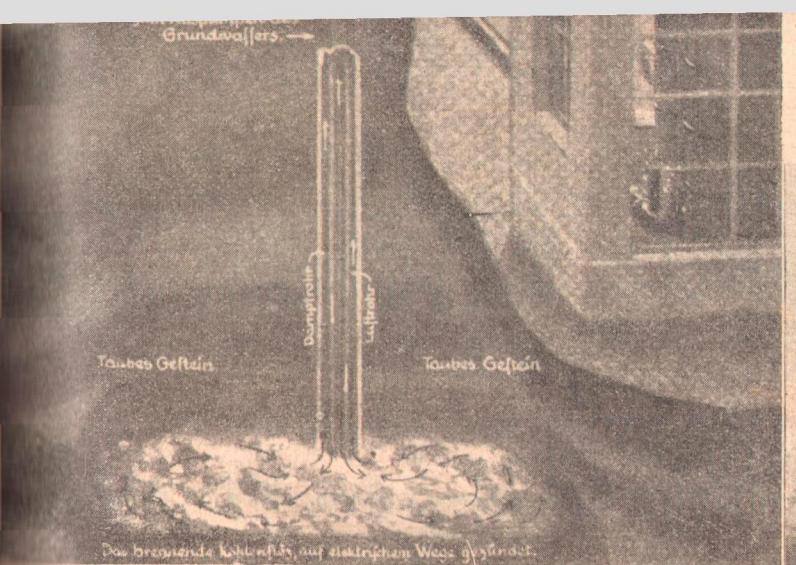
Повітряна комунікація показала наукі нові путі до сили повітря що в 600 разів дужче за силу води.

Ще до війни в Німеччині було 13.000 машин, що користалися силою вітру.

25% всіх млинів в той час робили вітром.

Фантастичними здаються спроби, роблені з вугіллям ще до недавно винайдення рідкого вугілля й зеленого вугілля. Дослідники дорогоцінних газів — англійці Рамзаю — ще до війни спало на думку спалити вугляні копальні, а гази вивести наверх.

Відомий так званий грімлячий газ, що від тепла горіння творить електрику. Нам добрє відомі старання різних країн, приміром Англії і Франція, використати морські хвилі. Вигад моторів, які рухає сила хвиль, примусив останніми роками багато говорити про себе. Велику надію покладали на використання радіо-актив-

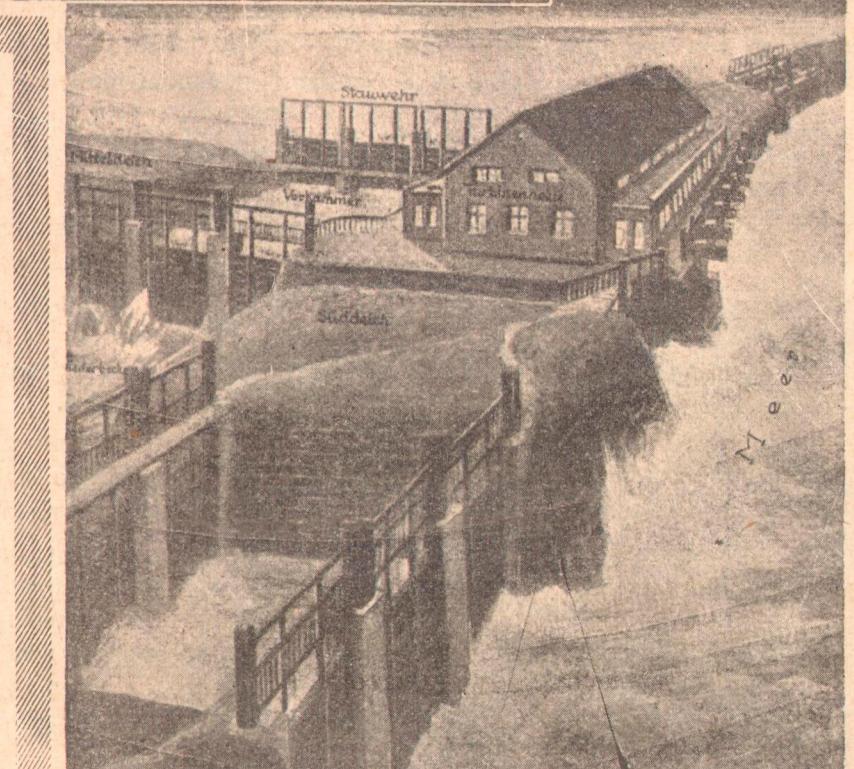

шального року Монте-Каліфорнії — винищну машину з дзеркалами, що дати температуру при якій найтвердіші металі розтають.

Ниніми роками багатому наробила Гамбурзького промисла Плаузона, що хоче пристати повітря.

Плаузон вирахував, що привчині з повітря, потовуючи на третю поверхню площину, нати 600 міліонів кВт сили.

Франклін зізнав, що у повітрі сила притягнення. З того часу понад 50 теорій винайдено. Досі ще не можна так опанувати цим, щоб вона доведена воставалася десь умовною місці. Коли буде відкрита блискавка, то звичайна

Зверху. — Використання земної пари для здобування електрики (поблизу Гельсбурга — Коліфорнія).

Нижче. — План проектированої до війни машини, що її двигають морські хвилі.

Ще до війни в Німеччині було 13.000 машин, що користалися силою вітру.

25% всіх млинів в той час робили вітром.

Фантастичними здаються спроби, роблені з вугіллям ще до недавно винайдення рідкого вугілля й зеленого вугілля. Дэслід никові дорогоцінних газів — англійцеві Рамзаю — ще до війни спало на думку спалити вугляні кopalальні, а гази вивести наверх.

Відомий так званий грімлячий газ, що від тепла горіння творить електрику. Нам добрє відомі старання ріжників країн, приміром Англії і Франція, використати морські хвилі. Вигад моторів, які рухає сила хвиль, примусив останніми роками багато говорити про себе. Велику надію покладали на використання радіоактивних явищ і насамперед — на зруйнування атомів. Відомо, що радій розкладається довгий час і переходить в інші тіла. При такому розкладі, звичайно, звільняються величезні сили. При одному грамі з радієм в одну секунду розкладається 30 міліардів атомів у бласці і, не вважаючи на це, мусить пройти 3.600 літ, поки 1 грам радію остаточно розкладеться у бласці. При розкладі 1 граму радію, теплові калорії якого рівні калоріям 300 центнерів вугілля, звільняється теж дуже багато тепла. Досить було б 1 граму радію, щоб нагріти від ноля до 100° Цельсія міліон літрів води. Та ще й досі не вдалося від розкладу радію або від розкладу атомів одержати енергію, яку можна було б використати.

Останніх місяців один професор з Бірмінгаму сконструував елемент радіоактивним річовинами, що може довго рухати мотор. Завдяки винаходу радіоапарату, можна знаходити на далекій відстані вугілля, нафту й інші скарби землі. Взагалі робиться багато спроб знайти нові джерела енергії, і будучина покаже, що з того вийде.

А. Любке.

ФІЗКУЛЬПУРА та СПОРТ

НА МАТЧІ ХАРКІВ—ЛЕНІНГРАД.

Коли по місту зарябіли величезні афіши про матч Харків—Ленінград, не тільки увесь фізкультурний Харків, а й усі, хто хоч трохи цікавився спортом, захвилювалися. Кинулися здобувати заздалегідь квитки, „пропуски“... а вже що розмов було,—далі нікуди.

Було про що поговорити, про що поспечатися.

Виїздила Харківська збірна до Ленінграду зовсім що недавно—навіть першого прикрого почуття від цієї поїздки не забулося—і програла там—легко сказати: 5:0 першій збірній Ленінграду і 4:0—другій.

Всім цікаво було подивитися на жителів Півночі, що так немилосердно розгромили в себе дома найкращу команду СРСР—Харків.

—Дадуть по перше число!— авторитетно заявляли одні.

Куди же нам проти їхньої техніки...— говорили другі—бо в нас же й склад того... зовсім слабий оновлений—четирьох грачів кваліфікованих збірників немає!

—Звичайно, програємо! Цілком.

—Не менш, як 5:0.

День довгожданого матчу настав.

Частіше курсували трамвай № 6, автобуси, „ваньки“, приставляючи сотні бажаючих побачити найцікавішу гру цього року.

Свисток... і на поле вибігли обидві команди. Хто переможе?—Звичайно, Ленінград—думають у Хвилини минали в напруженній боротьбі. Що це?

Вдало махнув рукою ловко забив м'яча.

Харків ще держиться і навіть немов би то починає все певніш, все активніш.

в себе дома найкращу команду СРСР—Харків.

— Дадуть по перше число! — авторитетно заявляли одні.

Куди же нам проти їхньої техніки... — говорили другі — бо в нас же й склад того... зовсім слабий оновлений — чотирох грачів кваліфікованих збірників немає!

— Звичайно, програємо! Цілком.

— Не менш, як 5 : 0.

День довгожданого матчу настав.

Частіше курсували трамвай № 6, автобуси, „ваньки“, приставляючи сотні бажаючих побачити найцікавішу гру цього року.

Величезна площа „Спартак“ ще задовго до початку була повнісінка люду — „пальця не проткнеш“, як то кажуть.

Вдало махнув рукою ловко забив м'яча.

Харків ще держиться і навіть немов би то починає все певніш, все активніш.

Вдачна комбінація — ѹ м'яч у сітці Ленінграду. Несвідомо побідено — звіром заревла 4-ох тисячна юрба, залишаючи ѹ свистки суддів і оркестр.

В другій половині гри харків'ян вдається забити м'яч. Невже перемога? Насувають нінградці, трівожать харківські рота — все дужче, все енергійніше.

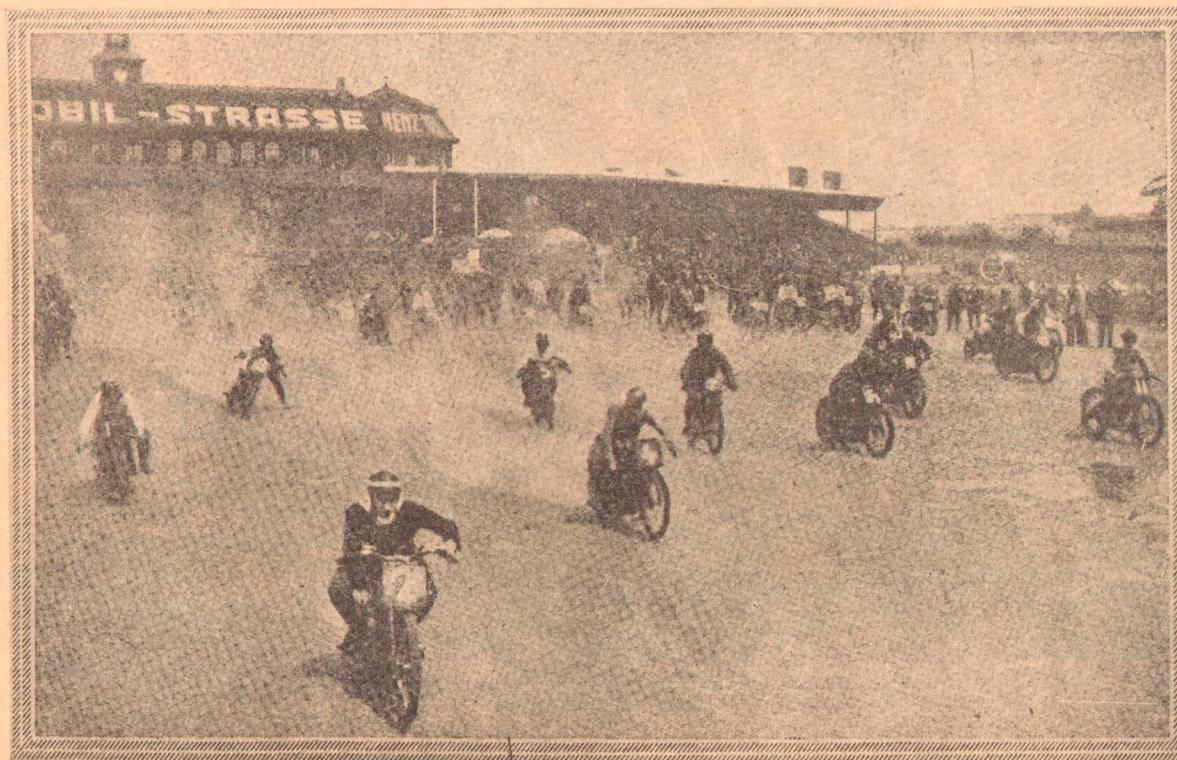
Ось небезпечний Бутусів — за усіх воротарів — влучним ударом посилає м'яча у харківські ворота.

Та не теряються ѹ харків'яни завзято відбиваються, переходить до контр-атаки.

— Молодці наші! Адже складом омологаний, а диви, як грають! Не видко гри ленінградців — здраво б'ють ѹх, ходу не дають!

10, 7, 5, 3 хвилини зостаєть до кінця гри. „Тепер перемога наша!“

Фінальний свисток. Фіз-куль-уря! — харків'яни. Несамові оплески. Харків виграв 2 : 1.

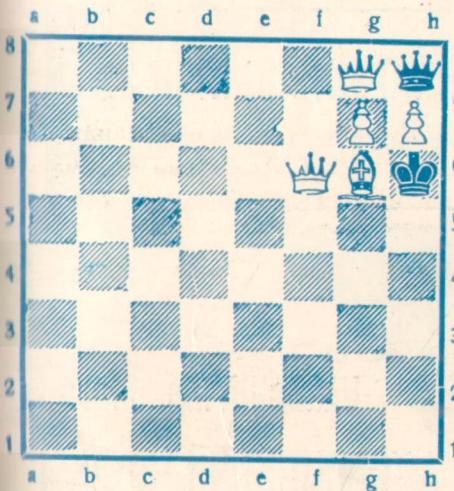
Весняні перегони мотоциклістів у Берліні. Під'їздять до старту.

С. Павлів.

НАХИ ПА ШАШКИ

За редакцією І. Л. Янушпольського.

Задача № 31. Т. Шенбергера

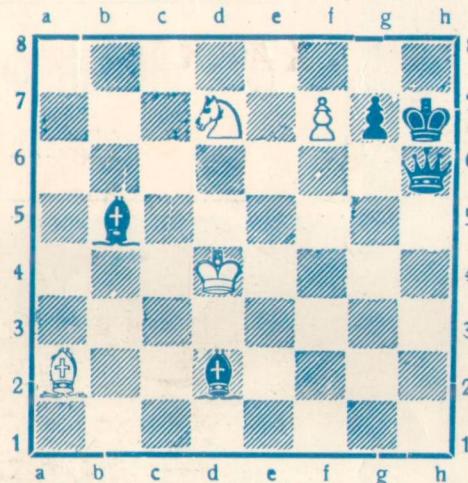

Білі — Кр f6 Фg8 Сg6 п. g7, h7 (4)

Чорні — Кр h6 Фh8 (3)

Мат за 2 ходи.

Етюд № 8. Ф. Прокопа

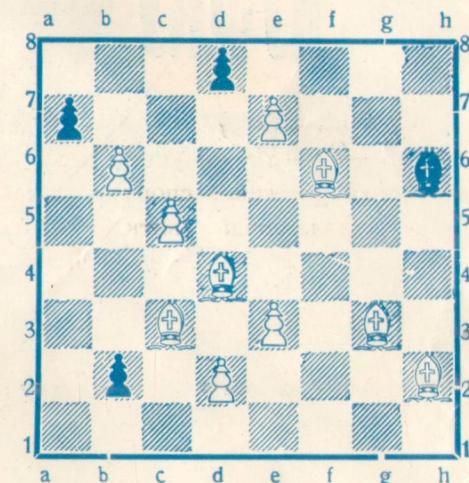

Білі — Кр d4 Ca2 Kd7 п. f7 (4)

Чорні — Кр f7 Фh6 Сb5, d2 п. g7 (5)

Нічия

Задача № 26. Р. Серапіонова

Білі — Д с3, d4, f6, g3, h2 ш. а1, b6, c5, d2
е3, е7 (11)

Чорні — Д h6 ш. a7, b2, d8 (4)

Заперти дамку й шашку

Партія № 42.

Відіграна у міжнародному турнірі у Земмерінгу 1926 р.

Білі — Р. Шпільман — Німеччина.

Чорні — А. Німцович — Данія.

e2 — e4	e7 — e5	16. Ф c4 : d5	e4 : f3
К g1 — f3	f7 — f5 ¹⁾	17. g2 : f3	T a8 — c8 ⁶⁾
К f3 : 15	Ф d8 — f6	18. С f1 — d3	С g4 — f5
d2 — d4	d7 — d6	19. С d3 : f5	T f8 : f5
K e5 — c4	f5 : e4	20. Ф d5 — c4	b7 — b5
K b1 — c3	Ф f6 — g6	21. Ф c4 — g4	Ф g6 — f7
d4 — d5 ²⁾	K g8 — f6	22. T h1 — g1	K c6 — b4
C c1 — e3	C f8 — e7	23. c2 — c3	K b4 : a2+
Ф d1 — d4 ³⁾	0 — 0	24. Кр c1 — b1	b5 — b4
K c4 — d2	c7 — c5	25. С e3 — d4	С e7 — g5
d5 : c6	K b8 : c6	26. c3 — c4!	b4 — b3
Ф d4 — c4+	Kр g8 — h8	27. K d2 — e4 ⁷⁾	Ф f7 — g6
0 — 0 — 0 ⁴⁾	C c8 — g4	28. Ф g4 : g5!	T f5 : g5
f2 — f3	d6 — d5 ⁵⁾	29. T g1 : g5	Ф g6 — f7
K c3 : d5	K f6 : d5	30. K e4 — d7	Чорні залися

Партія № 43.

Дебют ферзевих пішаків. Відіграно у Земмерінгу 1926 р.

Білі — Д-р А. Алъохін — Франція. Чорні — Р. Шпільман — Німеччина.

1. d2 — d4	e 7 — e6	17. Т d1 — d2	Л a8 — f8
2. К g1 — f3	K g8 — f6	18. h2 — h3	h7 — h6
3. С c1 — g5	c7 — c5	19. К f3 — d4	a7 — a6
4. e2 — e3	Ф d8 — b6	20. Т a1 — d1	Л f8 — e8
5. Ф d1 — c1 ¹⁾	K f6 — e4	21. К d4 : e6	f7 : e6
6. С g5 — f4	d7 — d5	22. Ф d3 — g ²⁾	Л e8 — f8!
7. С f1 — d3	K b8 — d7	23. e3 — e4	Л с8 — с3 ³⁾
8. 0 — 0	C f8 — d !	24. b' : c3	K f6 : e4
9. С f4 : d6	Ф b6 : d6	25. Т d2 — d4	K e4 : c3
10. c2 — c4	0 — 0	26. Т d4 — g ⁴⁾	Ф b6 : f2 +
11. Ф c1 — c2	K e4 — f6	27. Кр g1 — h2	Ф f2 — f6
12. c4 : d5	e6 : f5	28. Ф g6 : f6	Л f8 : f6
13. d4 : c5	K d7 : c5	29. Т d1 — c1	К c3 — e4 ⁵⁾
14. К b1 — c3	C c8 — e6	30. Т c1 — c8 +	Л f6 — f8
15. Т f1 — d1	K c5 : d3	31. —	—

Партія № 42.

Відіграна у міжнародному турнірі у Земмерінгу 1926 р.

■■■ — Р. Шпільман—Німеччина.

e2 — e4	e7 — e5	16. Ф c4 : d5	e4 : f3
K g1 — f3	f7 — f5 ¹⁾	17. g2 : f3	T a8 — c8 ⁶⁾
K f3 : 15	Ф d8 — f6	18. С f1 — d3	C g4 — f5
d2 — d4	d7 — d6	16. C d3 : f5	T f8 : f5
K e5 — c4	f5 : e4	20. Ф d5 — c4	b7 — b5
K b1 — c3	Ф f6 — g6	21. Ф c4 — g4	Ф g6 — f7
d4 — d5 ²⁾	K g8 — f6	22. T h1 — g1	K c6 — b4
C c1 — e3	C f8 — e7	23. c2 — c3	K b4 : a2+
Ф d1 — d4 ³⁾	0 — 0	24. Кр c1 — b1	b5 — b4
K c4 — d2	c7 — c5	25. С e3 — d4	C e7 — g5
d5 : c6	K b8 : c6	26. c3 — c4!	b4 — b3
Ф d4 — c4+	Kр g8 — h8	27. K d2 — e4 ⁷⁾	Ф f7 — g6
0 — 0 — 0 ⁴⁾	C c8 — g4	28. Ф g4 : g5!	T f5 : g5
f2 — f3	d6 — d5 ⁵⁾	29. T g1 : g5	Ф g6 — f7
K c3 : d5	K f6 : d5	30. K e4 — d7	Чорні здалися

¹⁾ Цей дебют, модний у минулому столітті, майже ніколи не буває в сучасних турнірних партіях і це заслуга Німцовича реабілітувати його.

²⁾ Тут також гарне було б f2 — f3.

³⁾ Білі уже націлюються на ізольованого пішака.

⁴⁾ Пішака e4 не можна брати не одним конем з-за d6 — d5 і білі тимчасово виграють коня.

⁵⁾ Жертва пішака, що дає чорним змогу сильно атакувати.

⁶⁾ Привабливий хід. На 18. f3:g4 чорні грають 18... K c6 — b4

⁷⁾ На 18. ф d5 — e4 T c8 : c2 + 20. Кр c1 — b1 T c2 : d2 і виграють. Краще було разом K c6 — b4, після ходу білі виграють темп С f1 — d3.

⁸⁾ Після цього ходу і дальшої жертви ферзя у чорних немає оборони і вони програють.

Партія № 43.

Дебют ферзевих пішаків. Відіграно у Земмерінгу 1926 р.

Білі — Д-р А. Альохін—Франція. Чорні — Р. Шпільман—Німеччина.

1. d2 — d4	e7 — e6	17. T d1 — d2	L a8 — f8
2. K g1 — f3	K g8 — f6	18. h2 — h3	h7 — h6
3. С c1 — g5	c7 — c5	19. K f3 — d4	a7 — a6
4. e2 — e3	Ф d8 — b6	20. T a1 — d1	L f8 — e8
5. Ф d1 — c1 ¹⁾	K f6 — e4	21. K d4 : e6	f7 : e6
6. С g5 — f4	d7 — d5	22. Ф d3 — g ²⁾	L e8 — f8!
7. С f1 — d3	K b8 — d7	23. e3 — e4	L c8 — c3! ³⁾
8. 0 — 0	C f8 — d !	24. b' : c3	K f6 : e4
9. С f4 : d6	Ф b6 : d6	25. T d2 — d4	K e4 : c3
10. c2 — c4	0 — 0	26. T d4 — g ⁴⁾	Ф b6 : f2 +
11. Ф c1 — c2	K e4 — f6	27. Кр g1 — h2	Ф f2 — f6
12. c4 : d5	e6 : f5	28. Ф g6 : f6	L f8 : f6
13. d4 : c5	K d7 : c5	29. T d1 — c1	K c3 — e4 ⁵⁾
14. K b1 — c3	C c8 — e6	30. T c1 — c8 +	L f6 — f8
15. T f1 — d1	K c5 : d3	31. T c8 — c7	
16. Ф c2 : d3	Ф d6 — b6	32. Нічія ^{6).}	

¹⁾ Гарне також 5. K b1 — c3 Ф b6 : b2 6. K c3 — b5.

²⁾ Білі загрожують e3 — e4 і на b5 : e4 вони зіграють T d2 — d7 і виграють.

³⁾ На 23... K f6 : e4 білі виграють ходом K c3 : d5! Жертва Шпільманом якості забезпечує його від програшу і разом з тим гарантує йому і приз.

⁴⁾ Єдиний хід, що обороняє якість.

⁵⁾ На 29... K c3 : a2 білі виграють коня ходом 30. T c1 — c2.

⁶⁾ Згодилися на нічию, бо білим виграти неможна, чорним же досить було нічне⁷⁾, щоб одержати 1 приз.

ХРОНІКА.

У Москві нещодавно скінчився міжсоюзний жіночий турнір. Перші три місця заняли Н. А. Блукет, О. П. Крамер, та В. В. Романовська по 7½ з 9, 4-я Горюнова 7.

Гросмейстер Рихард Реті пробув у Москві з 12 травня до 4 червня, де він дав кілька сеансів одночасної гри. У Курску Реті грав одночасно 32 партії з наслідком + 25 — 5 = 2.

А. Німцович викликав на матч Капабланку.

У липні у Відні відбудеться конгрес німецького шахового союзу. У турнірі маestro буде 12—14 учасників.

Матч Австрія—Німеччина, що був у Дрездені, скінчився на користь Німеччини за наслідком + 8½ — 7½.

У першому турнір-чемпіонаті Польщі перше місце заняв маestro Д. Прешпюкра, потім Фрідман, Колський, Кон, Ловцький (князин) та інші.

ВУФКУ

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ФОТО-КІНО УПРАВЛІННЯ
(ОДЕСЬКА КІНО-ФАБРИКА)

НАЙБЛИЖЧИЙ ВИПУСК
КОМЕДІЙНИЙ ФІЛЬМ

ВАСЯ РЕФОРМАТОР

ВАСЯ РЕФОРМАТОР

Сценарій
О. ДОВЖЕНКА

Постановщик
ЛОПАТИНСЬКИЙ

Оператор
ДЕМУЦЬКИЙ